

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

***SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 8
W DĄBROWIE GÓRNICZEJ***

rok szkolny 2016 / 2017

Szkolny Program Profilaktyki obok Szkolnego Programu Wychowawczego i Szkolnego Zestawu Programów Nauczania określa działalność edukacyjną Szkoły Podstawowej nr 8 im. A. Mickiewicza w Dąbrowie Górniczej.

Obejmuje treści i działania o charakterze profilaktycznym które są podstawą opracowania klasowych programów profilaktyki, rocznych planów pracy: świetlicy szkolnej, biblioteki szkolnej, pedagoga szkolnego.

Jest opracowywany we współpracy z uczniami, nauczycielami, rodzicami.

Realizacja uwzględnia trójpodmiotowość oddziaływań wychowawczo - profilaktycznych i kształcących: uczeń- szkoła- dom rodzinny i współpracę instytucjonalną.

Ewaluacja programu odbywa się dwa razy w roku szkolnym - sporządzane jest sprawozdanie z realizacji programu.

Profilaktyka to ogół działań zapobiegawczych niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi

W. Okoń

Cel ogólny programu:

Przeciwdziałanie zagrożeniom, wspieranie procesu wychowania, identyfikacja osób z grupy podwyższonego ryzyka

Obszar działania: Bezpieczeństwo uczniów.

Cele:

Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole i poza szkołą, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli, rodziców.

Obszar działania: Profilaktyka dyskryminacji, agresji, przemocy.

Cele:

Kształtowanie osobowości uczniów przez ukazywanie właściwych systemów wartości.
Zapobieganie wszelkiej dyskryminacji.
Profilaktyka agresji, przemocy, w tym cyberprzemocy.

Obszar działania: Promowanie zdrowego stylu życia.

Cele:

Kształtowanie prawidłowych nawyków dbania o zdrowie własne i innych osób.
Podejmowanie działań promujących zdrowe żywienie i aktywność fizyczną.
Profilaktyka zdrowia psychicznego poprzez tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego uczniów.

Obszar działania: Profilaktyka uzależnień.

Cele:

Przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych, profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu, od określonych czynności /np. telefon, telewizja, zakupy/: profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca.

Obszar działania: Podejmowanie współpracy z rodzicami i instytucjami wspierającymi pracę szkoły.

Cele:

Zwiększanie pozycji i roli rodziców w szkole.
Zwiększanie współpracy z podmiotami i instytucjami, które mogą wspierać działania szkoły w środowisku lokalnym.

Opracowano na podstawie:

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 07.09.1991r. (Dz U. 2015 poz.2156 ze zmianami)
2. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26.10.1982 r. (Dz.U. 2014 poz. 382 ze zmianami)
3. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29.07.2005r. (Dz.U. 2016 poz. 224 ze zmianami)
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982 r. (Dz.U. 2016 poz. 487)
5. Rozporządzenie MEN w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym z dnia 24 lipca 2015r. (Dz.U. 2015 poz. 1113)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii z dnia 18 sierpnia 2015r. (Dz.U. 2015 poz. 1249)
7. Statut Szkoły.
8. Wnioski z ewaluacji programu profilaktyki szkoły za rok szkolny 2015/2016.

I. OBSZAR DZIAŁANIA: BEZPIECZEŃSTWO UCZNIÓW

Lp.	Zadania / sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji	Oczekiwane efekty	Sposób ewaluacji
1.	Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole i w środowisku: - ruch drogowy - zasady bezpieczeństwa podczas wycieczek - bezpieczeństwo w szkole - bezpieczeństwo w czasie spędzania czasu wolnego <i>Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze, pogadanki, rozmowy, realizacja treści programów/ projektów/ konkursów</i>	Zespół wychowawczy, świetlica szkolna, biblioteka, inspektor BHP instytucje pomocowe /Policja/	cały rok	uczniowie wiedzą jak zachowywać się bezpiecznie na terenie szkoły i poza szkołą w różnych sytuacjach życiowych	diagnoza dot. bezpieczeństwa uczniów w szkole- raport, dokumentacja pracy nauczycieli i pedagoga szkolnego
2.	„Zdobywamy kartę rowerową”	Nauczyciel techniki	zgodnie z planem	uczniowie korzystają z ruchu drogowego zgodnie z zasadami	wykaz uczniów którzy otrzymali kartę
3.	Postępowanie w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia, udzielania pierwszej pomocy <i>Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze, akcje ogólnopolskie np. „Ratujemy i uczymy ratować”</i>	Wychowawcy klas	cały rok	uczniowie znają zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia, potrafią udzielić pierwszej pomocy	dokumentacja wychowawców
4.	Przeprowadzenie ćwiczeń ewakuacji z budynku szkoły na wypadek wybuchu pożaru	Dyrekcja, nauczyciele, inspektor BHP, uczniowie	I półrocze	uczniowie znają schemat postępowania w przypadku wybuchu pożaru na terenie szkoły	dokumentacja inspektora BHP, wychowawców

5.	Realizacja zadań Szkoły promującej zdrowie z zakresu tematyki: „Bezpieczna i przyjazna szkoła” / w oparciu o Rządowe programy „Bezpieczna i przyjazna szkoła” i „Bezpieczna +”/	Zespół ds. promocji zdrowia, nauczyciele, uczniowie	cały rok według harmonogramu	uczniowie wiedzą jak zadbać o swoje bezpieczeństwo w różnych sytuacjach	dokumentacja realizacji zadań
6.	Udział w ogólnopolskich kampaniach/konkursach/projektach dotyczących bezpieczeństwa dzieci np. Bezpieczne ferie, Bezpieczne wakacje	Pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele, uczniowie	cały rok	uczniowie wiedzą jak zadbać o swoje bezpieczeństwo w różnych sytuacjach zagrożeń	dokumentacja udziału w kampaniach
7.	Wzmacnianie kompetencji pracowników szkoły, rodziców w zakresie bezpieczeństwa uczniów <i>Szkolenia, kursy, prelekcje, warsztaty, kampanie, akcje informacyjne, samokształcenie</i>	Dyrektor, koordynator ds. bezpieczeństwa, inspektor BHP, Zespół wychowawczy, pracownicy szkoły, rodzice	cały rok	pracownicy szkoły, rodzice uczestniczą w różnych formach podnoszenia swoich kompetencji w zakresie bezpieczeństwa	dokumentacja udziału w szkoleniach, kursach, prelekcjach, warsztatach

II OBSZAR DZIAŁANIA: PROFILAKTYKA DYSKRYMINACJI, AGRESJI, PRZEMOCY

L.p	Zadania / sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji	Oczekiwane efekty	Sposób ewaluacji
1.	Zajęcia integracyjne dla uczniów klas I	Pedagog szkolny, pracownik PPP, wychowawcy klas I	wrzesień	uczniowie nawiązują poprawne relacje w grupie	obserwacja, dokumentacja wychowawców klas, pedagoga
2.	Zadania wynikające z udziału w ogólnopolskich programach/projektach/konkursach np. „Chronimy dzieci”, „Szkolny Klub Wolontariatu”, „Bezpiecznie tu i tam”	Cała społeczność szkolna	zgodnie z harmonogramem programu i konkursu	spełnienie standardów ochrony dzieci przed agresją, przemocą – poprawa relacji, nabycie umiejętności społecznych, podejmowania pozytywnych relacji z innymi i ich podtrzymywania	dokumentacja realizacji programu, konkursu, uzyskane certyfikaty
3.	Upowszechnianie oczekiwań, zasad, reguł dotyczących zachowania w środowisku szkolnym oraz konsekwencji ich nieprzestrzegania <i>Zajęcia wychowawcze, materiały informacyjne, akcje informacyjne z wykorzystaniem strony internetowej szkoły</i>	Cała społeczność szkolna	cały rok	uczniowie znają oraz przestrzegają zasad współżycia w społeczeństwie	dokumentacja wychowawców klas, pedagoga szkolnego, gazetki szkolne, strona internetowa szkoły
4.	Edukacja uczniów i rodziców w zakresie: - przejawów dyskryminacji (z uwagi na wiek, płeć, kolor skóry, pochodzenie, niepełnosprawność, status ekonomiczny, poglądy, obyczaje i in.) i możliwości	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, instytucje pomocowe /PPP, Policja, MOPS/	cały rok	uczniowie i ich rodzice prezentuje postawy dialogu, współpracy, potrafią rozwiązywać konflikty, sytuacje problemowe bez uciekania się do agresji i przemocy	obserwacje, rozmowy, dokumentacja wychowawcy, pedagoga szkolnego

	<p>przeciwstawienia się takim zachowaniom</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasad tolerancji, szacunku do siebie i innych ludzi - konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów /negocjacje, mediacje/ - przeciwdziałania przemocy rówieśniczej - konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy <p><i>Przeprowadzanie rozmów, pogadank, zajęć profilaktyczno - wychowawczych , akcji informacyjnych, realizacja programów profilaktycznych, przypomnienie procedur: Postępowania w sytuacjach trudnych i zagrożeń, Procedury Niebieskiej karty, Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i></p>				
6.	<p>Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej</p> <p><i>Samokształcenie, różne formy doskonalenia zawodowego</i></p>	Nauczyciele	cały rok	nauczyciele aktywnie doskonalą swoje kompetencje wychowawcze	dokumentacja udziału w szkoleniach, kursach, prelekcjach, warsztatach

III. PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Lp.	Zadania / sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji	Oczekiwane efekty	Sposób ewaluacji
1.	<p>Promocja zdrowego stylu życia, upowszechnianie informacji na temat: zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, wpływu zagrożeń cywilizacyjnych i naturalnych na zdrowie człowieka, dbałości o higienę osobistą i otoczenia, wpływ hałasu na zdrowie człowieka.</p> <p><i>Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze, rozmowy, pogadanki, realizacja programów edukacyjnych min. „Trzymaj formę”</i></p>	Wychowawcy klas I-VI, nauczyciel przyrody, pedagog, pielęgniarka szkolna	cały rok cały rok	<p>uczniowie znają skutki stosowania niewłaściwych nawyków żywieniowych</p> <p>uczniowie wiedzą jak unikać chorób</p> <p>uczniowie przestrzegają higieny osobistej</p>	dokumentacja pracy nauczycieli, obserwacja
2.	<p>Organizowanie i wspieranie działań mających na celu promocję zdrowego stylu życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja żywienia w szkole zapewniającego ciepły i zgodny z normami żywieniowymi posiłek - dostęp do konsumpcji wody - efektywnego wykorzystania boiska szkolnego i placu zabaw 	Dyrektor, świetlica szkolna, nauczyciele, rodzice	Cały rok	Uczniowie mają możliwość spożywania posiłków, dostęp do wody, efektywnie korzystają z boiska szkolnego i placu zabaw	dokumentacja dotycząca żywienia, obserwacja

3.	Udział uczniów w projekcie - „Mleko z klasą” - „Owoce i warzywa w szkole”	Wychowawcy klas I-VI, nauczyciele przyrody	cały rok	uczniowie zdrowo odżywiają się, uczestniczą w programach	dokumentacja pracy nauczycieli
4.	Realizacja programu „Ratujemy i uczymy ratować”	Wychowawcy klas I-III	cały rok	uczniowie potrafią zachować się w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu	dokumentacja pracy nauczycieli
5.	Zwiększanie zaangażowania uczniów w zajęcia wychowania fizycznego i efektywne wykorzystanie czasu wolnego, ze szczególnym wykorzystaniem aktywności fizycznej <i>Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze, rozmowy, pogadanki, udział w zajęciach pozalekcyjnych</i>	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, nauczyciele wych. fizycznego, opiekunowie sekcji i kół zainteresowań, rodzice, pielęgniarka szkolna	cały rok	uczniowie konstruktywnie wykorzystują czas wolny, racjonalnie korzystają z oferty szkoły w czasie wolnym	dokumentacja szkolna
6.	Aktywny udział uczniów w wycieczkach oraz imprezach plenerowych i sportowych	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice	cały rok	uczniowie rozwijają swoją aktywność fizyczną	dokumentacja pracy nauczyciela, karty wycieczek, scenariusze imprez
7.	Inne zadania wynikające z realizacji rocznego planu pracy Szkoły Promującej Zdrowie w zakresie tematyki: „Promocja zdrowia poprzez sport i zdrowe odżywianie”	Zespół ds. promocji zdrowia, cała społeczność szkolna	według programu	uczniowie wiedzą jak dbać o zdrowie własne oraz innych osób, podejmują pozytywną aktywność w tym zakresie	dokumentacja realizacji programu

8.	<p>Zwiększanie kompetencji nauczycieli, pracowników szkoły, rodziców w zakresie edukacji zdrowotnej, zdrowego stylu życia</p> <p>- opracowanie i upowszechnianie materiałów z zakresu edukacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego żywienia i aktywności fizycznej</p> <p><i>/ulotki, strona internetowa szkoły, kampanie informacyjne/</i></p>	<p>Zespół ds. promocji zdrowia</p> <p>Zespół wychowawczy</p>	Cały rok	<p>nauczyciele, rodzice mają dostęp do materiałów edukacyjnych, efektywnie poszerzają wiedzę i umiejętności z tego zakresu</p>	<p>dokumentacja szkoleń, kampanii, ulotki, strona internetowa szkoły</p>
----	--	--	----------	--	--

IV. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

L.p.	Zadania / sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji	Oczekiwane efekty	Sposób ewaluacji
1.	<p>Wspieranie uczniów, rodziców w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia, podejmowanie działań których celem jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym / profilaktyka uniwersalna/</p> <p><i>Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze, rozmowy, pogadanki, programy profilaktyczno – wychowawcze, udział w kampaniach:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - „Nie pal przy mnie proszę” - „Znajdź właściwe rozwiązanie” 	<p>Pedagog szkolny, wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy, biblioteka szkolna, pielęgniarka szkolna</p> <p>uczniowie klas I – III uczniowie klas IV– VI</p>	cały rok	uczniowie wiedzą jakie skutki niosą uzależnienia, potrafią zachować się asertywnie, znają instytucje pomocowe	dokumentacja wychowawców klas, wychowawców świetlicy, pedagoga szkolnego, Zespołu Szkoły Promującej Zdrowie
2.	<p>Wskazywanie możliwości pomocy dla uczniów z rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych lub zagrożonych uzależnieniem, niedostosowaniem społecznym, niedostosowanych; systematyczne monitorowanie sytuacji uczniów, postępowanie zgodnie z obowiązującymi na terenie szkoły procedurami / profilaktyka selektywna/</p>	<p>Pedagog szkolny, wychowawcy nauczyciele</p>	cały rok	uczniowie i rodzice wiedzą, jak pomóc osobom w kryzysie oraz gdzie należy szukać pomocy, pomoc udzielana jest zgodnie z procedurami: niebieskiej karty, organizowania i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej, postępowania w sytuacjach trudnych i zagrożeń	tablica informacyjna, ulotki, plakaty, notatki z rozmów dokumentacja pedagoga, wychowawcy

3.	<p>Wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy uzależnienia, które nie mają związku z zaburzeniami i lub chorobami wymagającymi leczenia</p> <p>- postępowanie zgodnie z obowiązującymi na terenie szkoły procedurami / profilaktyka wskazująca/</p>	<p>Pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna, wychowawca, instytucje pomocowe</p>	<p>Na bieżąco, według potrzeb</p>	<p>Sytuacja ucznia/uczniów jest na bieżąco monitorowana, uczeń i jego rodzina otrzymuje wsparcie w miarę potrzeb</p>	<p>dokumentacja pedagoga, wychowawcy, pielęgniarki szkolnej</p>
4.	<p>Realizacja ogólnopolskiego programu przeciwdziałania alkoholizmowi „Zachowaj trzeźwy umysł”</p>	<p>Wychowawcy świetlicy, pedagog szkolny</p>	<p>Według harmonogramu wybranych do realizacji zadań</p>	<p>uczniowie i rodzice znają skutki uzależnienia od alkoholu, wiedzą gdzie szukać pomocy</p>	<p>konkursy, plakaty, ulotki informacyjne, tablica informacyjna</p>
5.	<p>Działania w ramach realizacji szkolnej kampanii profilaktycznej pod hasłem „Szkolne Dni Profilaktyki”</p>	<p>Wychowawcy klas I-VI, wychowawcy świetlicy, pedagog szkolny, uczniowie klas I-VI</p>	<p>II półrocze</p>	<p>uczniowie unikają zagrożeń wieku rozwojowego i prowadzą życie wolne od nałogów</p>	<p>dokumentacja wychowawców klas, pedagoga szkolnego, wychowawców świetlicy</p>
6.	<p>Zadania wynikające z realizacji programu „Szkoła Promująca Zdrowie” w obszarze: „Profilaktyka uzależnień i zdrowie psychiczne” ze szczególnym zwróceniem uwagi na</p> <p>- przeprowadzenie szkolnej kampanii w zakresie profilaktyki przyjmowania narkotyków i tzw. dopalaczy, cyberprzemocy</p>	<p>Zespół ds. promocji zdrowia, nauczyciele, wychowawcy klas, świetlicy szkolnej, pedagog szkolny, uczniowie</p>	<p>cały rok</p>	<p>uczniowie wiedzą jakie zagrożenia wynikają z uzależnień, potrafią zadbać o swoje bezpieczeństwo w sytuacjach zagrożeń</p>	<p>dokumentacja programu, dokumentacja wychowawców, nauczycieli, pedagoga szkolnego</p>

V. OBSZAR DZIAŁANIA: WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI I INSTYTUCJAMI WSPIERAJĄCYMI DZIAŁANIA SZKOŁY.

Lp.	Zadania / sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji	Oczekiwane efekty	Sposób ewaluacji
1.	Zapoznanie rodziców z ofertą programową szkoły. Udział rodziców w współtworzeniu oferty programowej szkoły. Uzyskanie akceptacji do jej realizacji. Udział rodziców w realizacji zadań wynikających z oferty programowej	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice	wrzesień – spotkanie klasowe	rodzice znają i akceptują ofertę programową szkoły, czynnie uczestniczą w jej tworzeniu i realizacji	dokumentacja szkolna dotycząca współpracy z rodzicami
2.	Klasowe i szkolne spotkania edukacyjne – wspieranie rodziców w podnoszeniu kompetencji wychowawczych w ramach „Uniwersytetu dla rodziców” oraz „Szkolnych dni profilaktyki”	Wychowawcy klas, świetlica szkolna, pedagog szkolny, rodzice	zgodnie z harmonogramem spotkań klasowych oraz harmonogramem kampanii profilaktycznej	rodzice posiadają wiedzę i umiejętności dotyczące wychowania i profilaktyki, korzystają z zaproponowanej oferty, wychodzą z inicjatywami odnośnie poszerzania tej oferty	dokumentacja wychowawców, pedagoga szkolnego
3.	Organizacja spotkań rodziców z przedstawicielami organizacji wspierających działalność szkoły w ramach rozwijania ich kompetencji wychowawczych i profilaktyki zagrożeń	Pedagog szkolny, nauczyciele, rodzice	zgodnie z harmonogramem zebrań z rodzicami	szkoła pośredniczy w kontaktach rodziców z instytucjami wspierającymi działania wychowawcze i profilaktyczne	dokumentacja pedagoga szkolnego
4.	Współpraca z rodzicami w ramach procedur dotyczących udzielania pomocy psychologiczno –	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, rodzice	wrzesień – spotkanie klasowe cały rok	rodzice znają zasady postępowania wynikające z obowiązujących	dokumentacja wychowawców, pedagoga szkolnego

	pedagogicznej, realizacji obowiązku szkolnego, postępowania w sytuacjach trudnych i zagrożeń			procedur, rodzice współpracują ze szkołą w celu efektywnego realizowania zadań wynikających z objęcia uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną	
4.	<p>Współpraca z instytucjami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Ośrodek Interwencji Kryzysowej, - Komenda Miejska Policji, - Sąd Rejonowy, - Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej UM – Ref. Profilaktyki, - Wydział Oświaty UM, - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacjami pozarządowymi- stowarzyszeniami, fundacjami np. Dar Serca, Małolat 	Dyrekcja szkoły, pedagog szkolny, nauczyciele	cały rok	szkoła współpracuje z instytucjami wspierającymi działania profilaktyczno – wychowawcze szkoły	dokumentacja pedagoga szkolnego, wychowawców klas